

ಅಜ್ಜ ಕನ್ನಡ, ಸ್ವಚ್ಛ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ಕನ್ನಡ!

ಮೊನ್ನೆ ದಸರಾದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಪ್ಪನೂರಾದ ಕೊಪ್ಪಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ, ಅಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಕಾಲೇಜಿನ ಮುಂದಿರುವ ಒಂದು ಉದ್ಯಾನವನಕ್ಕೆ ನಾನೂ ನನ್ನ ತಂಗಿಯರಿಬ್ಬರೂ ಹೋಗಿದ್ದೆವು. ಉದ್ಯಾನವನದ ಹುಲ್ಲುಹಾಸಿನ ಮೇಲೆ ಕಾಲೇಜಿನ ಕೆಲವು ಹುಡುಗಿಯರು ಕುಳಿತು ಓದು, ಹರಟೆ, ವಿನೋದಾವಳಿ ನಡೆಸಿದ್ದರು. ತಂಗಿಯರಿಬ್ಬರೂ ನನಗೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಯಾರೊಬ್ಬ ಹುಡುಗಿಯನ್ನಾದರೂ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ನನ್ನ ಕಿಚಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಹುಡುಗಿಯರೆಲ್ಲ ಇವರ ಕಾಲೇಜಿನವರೇ ಅಂತೆ. ನಾನು ಅವರ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟೆ. ಅವಳಲ್ಲೊಬ್ಬಳು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೇಳುವಂತೆ ನುಡಿದಳು 'ನಾನೀಗ ಒಂದು ಹನಿವನ ಹೇಳ್ತೀನಿ ಗೆಳತಿಯರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಗಿ ಅನುಮೋದನೆಯಿತ್ತರು, ಅವಳು ಶುರುಮಾಡಿದಳು, 'ಆಗ ನೀನೇ ನನ್ನ ನಲ್ಲ ಎಂದಿದ್ದವಳು ಈಗ ನನ್ನ ನಲ್ಲ ನೀನೇನಲ್ಲ ಎಂದಳಲ್ಲ! ಅವರ ಮಾತು ಕೇಳಿ ನಾವ್ಯಾವರೂ ನಕ್ಕೆವು. ನಾವು ನಕ್ಕಿದ್ದು ಗೊತ್ತಾಗಿ ಅವರೂ ಜೋರಾಗಿ ನಕ್ಕರು. ನಮ್ಮೂರಿನ ಕಡೆ ಹೀಗೆ ಕನ್ನಡ ಮಾತಾದುದನ್ನು, ಹರಟೆಯಾದುದನ್ನು ಕಂಡೇ ಇರದ ನನಗೆ ತುಂಬಾನೇ ಮುಷಿಯಾಯಿತು. ಈಗ ಅದನೆಲ್ಲ ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಂಗಳೂರ್‌ಗನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು.

ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಪೊಲೀಸರದೂ ಇಲ್ಲಿನ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಕೊಡುಗೆಯಿದೆ, ಎಲ್ಲಾದರೂ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಸಿಗ್ನಲ್‌ನಲ್ಲಿ ನಿಂತಾಗ ಓದಿಕೊಳ್ಳಿ, 'ಮದ್ಯಪಾನ ಮಾಡಿ ವಾಹನ ಚಲಿಸಬೇಡಿ! ಈ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ತಪ್ಪು ನಿಮಗರಿವಾಗದಿದ್ದರೆ ನೀವು ನಿಜವಾದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗರೇ! 'ಚಲಿಸು ಎಂಬ ಧಾತು ಸ್ವಯಂ ಚಲನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು. 'ಚಲಿಸಬೇಡಿ ಅಂದರೆ ನೀವು ಓಡಬೇಡಿ ಎಂದರ್ಥ, ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗಿರುವ ವಾಹನವನ್ನು ಓಡಿಸದಿರಿ ಎಂದಲ್ಲ! ಇದನ್ನು ನಿಜವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾದದ್ದು, 'ಮದ್ಯಪಾನ ಮಾಡಿ ವಾಹನ ಚಾಲನೆ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು. ಆದರೆ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಐಲ್ಯಾಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟುದ್ದದ ವಾಕ್ಯ ಬರೆಯಲು ಸ್ಥಳವಿರಬೇಕಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೇ 'ವಾಹನ ಚಲಿಸಬೇಡಿ . ಬೆಂಗಳೂರಿಗರು ತಂತಮ್ಮ ದ್ವಿಚಕ್ರ-ಚತುಷ್ಟಕ್ರವಾಹನಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ದೇಹದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿರುವಂತೆ ಬೇಕಾಬಿಟ್ಟಿ ಓಡಿಸುವ ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಾಕ್ಯವೂ ನಿಜವಾದ ಅನ್ವರ್ಥವೇ ಸರಿ.

ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹುಟ್ಟಾ ಕನ್ನಡಿಗರು ಮೂಗುಮುರಿಯುವ ತಮಿಳರಿಂದಲೂ ಬೆಂಗಳೂರ್‌ಗನ್ನಡ ಬಹಳಷ್ಟು ಕಾಣೆಗೆ(!) ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ನೀವು ಎಲ್ಲಾದರೂ ಬೆಂಗಳೂರ್‌ಗನ್ನಡಿಗರ ಬಳಿ ಯಾವುದಾದರೂ ವಿಳಾಸ ವಿಚಾರಿಸಿ, ಅವರ ವಿವರಣೆ ಶುರುವಾಗುತ್ತದೆ - 'ಅದು ಬಂದು... (ಯಾವುದು?!) ಇಲ್ಲೇ ಬರುತ್ತೆ. ಇಲ್ಲೇ ನೇರ ಹೋಗಿ ಬಲಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿಕೊಳ್ಳಿ, ಎಡದಿಂದ ಮೂರನೇ ಮನೆ. ಸೀರೆ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, 'ಈ ಬಣ್ಣ ಹೇಗಿದೆ? , 'ಅದು ಬಂದು... ಬಣ್ಣ ಏನೋ ಓಕೆ ಆದ್ರೆ ಸೀರೆ ಗಾಡಿ(!)ಯಾಗಲಿಲ್ಲ? (ಬಣ್ಣ ಸರಿಯಿದ್ದರೆ ಸೀರೆ ಹೇಗೆ ಧಾಳಾಯ್ತು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ!) ಬಹಳಷ್ಟು ಬೆಂಗಳೂರಿಗರು, ವಿವರಣೆ ಶುರುಮಾಡುವಾಗ 'ಅದು ಬಂದು..., ಇದು ಬಂದು... ಇಲ್ಲದೇ ಮಾತೇ ಆಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ತಮಿಳಿನ ಒಂದು ಬಳುವಳಿ.

ಡಾ|ರಾಜ್‌ರವರು ನೂರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ದಿನ ವೀರಪ್ಪನ್ ಬಂಧನದಲ್ಲಿದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಫಾಟ್‌ನ ಬಳಿ ಒಂದು ಗೋಡೆಬರಹ ಓದಿದ್ದೆ. 'ರಾಜ್‌ಕುಮಾರ್ 100 days... ಬಾಳಾ ದುಕ ಆಗುತ್ತೆ ಇದೂ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕನ್ನಡ!

ಜಯನಗರದ ಮೂಲೆಯೊಂದರಲ್ಲಿರುವ ಮೋಚಿಯೊಬ್ಬನ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಂಗಡಿಯ ಮೇಲೆ 'ಕೊಳಕು ಮಾಡಬೇಡಿ ರೆಂದು ವಿನಂತಿಸುವ ವಾಕ್ಯ ಶುರುವಾಗುವುದು ಹೀಗೆ, 'ಡೈವಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿ... !

ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಅಂಗಡಿಮುಂಗಟ್ಟುಗಳ ಬೋರ್ಡ್, ಜಾಹೀರಾತು ಫಲಕಗಳ ಬರೆಯುವವರ ಕನ್ನಡ ಜ್ಞಾನವೂ ಅಷ್ಟೇ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲೆಡೆ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನ ಜೊತೆ ಕನ್ನಡವೂ ಇರಬೇಕೆಂದು ಕಾನೂನಾದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಕೆಟ್ಟ ಕನ್ನಡ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಇಂಗ್ಲೀಷಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಉಚ್ಚಾರವನ್ನು ಯಥಾವತ್ ಕನ್ನಡೀಕರಿಸಲು ಹೋಗಿ ಸೇರದ ಕಡೆಯೆಲ್ಲ ಒತ್ತು, ದೀರ್ಘ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ! ಉದಾಹರಣೆಗೆ 'ಹ್ಯಾಂಡ್ಲ್ಯಾ ಇದು ಬರೆಸುವವರಿಗೂ ಬರೆಯುವವರಿಗೂ ಕನ್ನಡ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದರ ಪರಿಣಾಮ. (ನಾವ್ಯಾಕೆ ಅಂತ ಅಂಗಡಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ/ಜಾಹೀರಾತು ಬರೆಸಿದವರ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ ತಪ್ಪಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬಾರದು?)

ಹಾಗಂತ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕನ್ನಡವೆಲ್ಲ ಅಪದ್ಧವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮುತ್ತಜ್ಜಿಗೇ 'ಟಿಪ್ಪಿನ್ ಕೆರಿ (ಟಿಫನ್ ಕ್ಯಾರಿಯರ್), 'ಆಸ್ಟೆಟ್ಟು (ಹಾಸ್ಟಿಟಲ್) ಮುಂತಾದ ಪದಗಳು ಗೊತ್ತಿದ್ದವು. ಈಗಲೂ ನನ್ನಜ್ಜಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯ ಪದಗಳ (ಅವಳದೇ ಆದ) ತದ್ಭವರೂಪಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು 'ನಿಮ್ಮಜ್ಜಿ ಸಕ್ಕತ್ ಮಾಡರ್ನ್ ಎಂದು ನಗುತ್ತಾರೆ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ದಾಟಿದರೆ ನಿಮಗೆ ಅರ್ಧಾಕ್ಷರದ ಫಲಕಗಳೇ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ - 'ಬ್ಯಾಂಕ, ಹೋಟೆಲ, ಇತ್ಯಾದಿ, ಇತ್ಯಾದಿ .

ಅಚ್ಚ ಕನ್ನಡ ಎಂಬುದೇ ಕ್ಲಿಷೆ. ಭಾಷೆ ತನ್ನ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರದಿಂದ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಬಹಳಷ್ಟನ್ನು ಎರವಲು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಂದು ಎರವಲು ಪಡೆದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೇ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವ ಸೂತ್ರಗಳೇ/ವ್ಯಾಕರಣವೇ ಬಳಕೆಯಾದರೆ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ಸಾರ-ಸ್ವಂತಿಕೆ ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಬೆಂಗಳೂರ್‌ನನ್ನೆ ಆಗಿರುವುದೂ ಅದೇ.

ನೀವು ಕಾಲೇಜುಮುಗಿಸಿದ ನಂತರ ನಿಮಗೆ ಕನ್ನಡ ಅಪಠ್ಯವಾದರೆ ನೀವು ನಿಜವಾದ ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲ. ನನ್ನ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಎಷ್ಟೋ ಸ್ನೇಹಿತರು, ಸ್ನೇಹಿತೆಯರು 'ಸ್ಕೂಲು ಮುಗಿದ ನಂತರ ಕನ್ನಡದ ಸ್ಪರ್ಶವೇ ಹೊರಟುಹೋಯ್ತು ಎಂದು ಹುಳ್ಳಗೆ ನಗುತ್ತಾರೆ! ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ಕನ್ನಡದ ಸ್ಪರ್ಶವನ್ನು ಅವರಾಗಿಯೇ ಮರೆತುಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಕನ್ನಡ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಸಿನೆಮಾಗಳು, ಹಾಡುಗಳು, ನಾಟಕಗಳು, ದೂರದರ್ಶನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಎಲ್ಲವೂ ಅವರಿಗೆ ವ್ಯರ್ಜ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣಗೊಂಡು ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಈ ದುಸ್ಥಿತಿ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ನಮ್ಮೂರಿನ, ನೀವು ಕೇಳಿಯೇ ಇರದಿದ್ದ ಕೆಲವು ಕನ್ನಡ ಪದಗಳು, ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಅರ್ಥ

- ಉಣಗಿಲು/ಉಣುಗ್ಗು : ಇಡೀ ಬಿದಿರಿನ ಗಳುಗಳನ್ನು ಸರಿಸಿ, ತೆರೆದು/ಹಾಕಬಹುದಾದ ಬೇಲಿ ಬಾಗಿಲು
- ಕತ್ತ/ಕತ್ಥ : ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವಾಗ ಮೈಯುಜ್ಜಲು ಬಳಸುವ ನಾರು/ಜುಂಗು/ಗುಂಜು
- ಕೌದಿ : ಹಳೇ ಬಟ್ಟೆಗಳು, ಹತ್ತಿಯ ಸೀರೆಗಳನ್ನು ಹೊಲೆದು ಮಾಡಿದ ಬೆಚ್ಚಗಿನ ಹೊದಿಕೆ
- ಬಾಂಗ್/ಬಾಂಗು : ಮುಸ್ಲಿಮರ ನಮಾಜು/ನಮಾಜಿನ ಸದ್ದು. ನಾನು ಹುಟ್ಟಿದ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ದಿನನಿತ್ಯದ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಇದೇ ಸಮಯ ಸೂಚಕ.
- ಮಿಕ : ನಮ್ಮೂರಿನಲ್ಲಿ ಬೇಟೆಯಾಡುವಾಗ ಕಾಡು ಹಂದಿಗೆ ತನ್ನಮವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವ ಪದ.
- ರಂಚು : ಹೊಟ್ಟೆನೋವಾದರೆ ಅಮ್ಮಂದಿರು ಮಾಡುವ ಸಣ್ಣ ಮಂತ್ರ. ಒಂದು ಲೋಟದೊಳಕ್ಕೆ ಪೇಪರು ಹೊತ್ತಿಸಿಹಾಕಿ ನಿಮ್ಮೆದುರು ನೀವಾಳಿಸಿ, ಸಗಣೆ-ನೀರು ಕದರಿದ ಸಣ್ಣ ತಟ್ಟೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಬೋರಲು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಇದ್ದಿಲು, ಒಣಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ, ಉಪ್ಪನ್ನು ನೀವಾಳಿಸಿ ಅದರ ಜೊತೆಗಿಡುತ್ತಾರೆ. ಲೋಟ ತಟ್ಟೆಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡರೆ (ಬಹುತೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಟಿಯೇ ತೀರುತ್ತದೆ!) ನೀವು ತಿಂದಿದುದರ ಮೇಲೆ ಬೇರೆಯವರ ದೃಷ್ಟಿಬಿದ್ದಿದೆಯೆಂದರ್ಥ!
- ಸಂಪಲು/ಸಂಪ್ಲು : ಮನೆಯ ಪಕ್ಕದ, ಅಥವಾ ತೋಟಕ್ಕೆ ಸಾಗುವ ಕಿರಿದಾದ ಕಾಲು ದಾರಿ (ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗಿಡಗಂಟಿಗಳಿಂದಾವೃತವಾದ ದಾರಿ)
- ಹರ್ಕಣೆ(ಹರಿ-ಕುಣೆ?)/ಕೊತ್ತುಣೆ : ಬಚ್ಚಲ ನೀರು ಹರಿದು ಹೋಗಲು ಮಾಡಿರುವ ಮಣ್ಣಿನ ಸಣ್ಣ ಚರಂಡಿ